

ZAKON O RAZLAŠČENCIH

O upravičenosti izbrisa mariborsko sodišče

Ali je Banka Slovenije razlaščence izbrisala upravičeno, naj bi presojalo Okrožno sodišče v Mariboru. Na finančnem ministrstvu so prepričani, da bo nov predlog zakona zagotavljal izbrisancem učinkovito sodno varstvo

Jelka Zupanič

Pred petimi leti v bančni sanaciji izbrisani lastniki delnic in podrejenih obveznic - torej tudi skoraj sto tisoč imetnikov rednih delnic NKBM - so dočakali nov predlog finančnega ministrstva, kako bi lahko prišli **na** sodišču do odgovora, ali so ali niso upravičeni **do** odškodnine **in** kolikšna je. Za nov predlog zakona o postopku sodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank je državni sekretar v finančnem ministrstvu **Metod Dragonja** včeraj zatrdil, da "zagotavlja učinkovito sodno varstvo ter nevtravno in pošteno oceno vseh ukrepov, ki jih je izvedla Banka Slovenije". Zdaj je predlog v mesec dni trajajoči javni obravnavi, ministrstvo za finance ga je objavilo na svoji spletni strani, pripombe nanj pričakujejo najpozneje do 5. marca.

Sodišče bo ugotavljalo, ali je BS kriva

In v čem se tokratni predlog zakona razlikuje od tistega, ki ga je spisalo to isto ministrstvo v času Cerarjeve vlade, a je zaradi njegovega odstopa obtičal v proceduri v državnem zboru? V ministrstvu so se zdaj oprli na procesne določbe in manj na materialne, da bi bilo v zakonu čim manj morebitnih pravnih praznin in vsebin, ki bi lahko klicale po nadaljnjih ustavnosodnih presojah. Zdaj predlagajo, da bo moralo sodišče presoditi, ali je Banka Slovenije pravilno uporabila določbe zakona o bančništvu in ocenila izgube bank ter vse drugo, ter nato presodilo še, ali so bili nekdanji imetniki delnic in podrejenih

obveznic oškodovani.

Tudi o tem, ali so slednji upravičeni do odškodnine, bo neodvisno odločalo sodišče. S strokovnimi presojami bi sodišču pri tem pomagala skupina petih izvedencev, ki bi jo imenovalo sodišče. Razlaščenci bi tožili Banko Slovenije. Ta bi bila dolžna sama poravnati vse morebitne odškodnine, če odškodnin ne bi zmogla, bi zanje začasno založila denar država. Ocene, koliko bi lahko odškodnine znašale, pa nimajo. Tako lahko ponovimo le, da je bilo ob sanacijah razlaščenecem izbrisane za 963 milijonov evrov premoženja.

Vsi postopki naj bi se odvijali pred Okrožnim sodiščem v Mariboru. Sodišče naj bi združilo vse tožbe zoper posamezno banko - Banka Slovenije je izdala šest odločb, Abanki, Factor banki, NLB, NKBM, Probanki, Banki Celje. Skupno bo torej obravnavalo vse tožbe zoper posamezno banko oziroma omenjenih šest. Že trajajoče tožbe pred drugimi sodišči bi sodišča kot nepristojna odstopila v reševanje Okrožnemu sodišču v Mariboru, tožniki pa bi morali tožbo prilagoditi, denimo kot dodatni tožbeni zahtevek za dostop do podatkov.

Dostop do informacij bi omogočili z javno objavo natančno določenih dokumentov na spletnih straneh Banke Slovenije, pri čemer bi osebne in zaupne podatke ter poslovne skrivnosti prekrili. Banka Slovenije bi morala poskrbeti tudi za fizične podatkovne sobe, ki bi jih lahko izbrisanci in njihovi zastopniki obiskali, še preden bi vložili tožbe. Tožbo zoper Banko Slovenije bo mogoče vložiti najpozneje v 15 mesecih po uveljavitvi zakona. Če bi vložilo skupno

tožbo vsaj 30 posameznikov, njena vrednost pa ne bi preseгла 5000 evrov, bi bili oproščeni plačila sodne takse.

Ko bi sodišče ugotovilo, da je odškodnina upravičena, bi izdalo vmesno sodbo, ki bi vsebovala presojo o razliki med pravo in resnično obravnavo izbrisanih delnic ali podrejenih obveznic. Banki Slovenije bi nato naložilo, naj pripravi predlog poimenskega seznama in višine škode za posameznega upravičenca v posamezni banki. Končno besedo o odškodnini bi imelo sodišče, tožniki pa bi lahko dali pripombe na predlog seznama.

Male delničarje naj oprostijo taks

V Društvu Mali delničarji Slovenije so veseli, da so se stvari premaknile. A se po besedah predsednika **Rajka Stankovića** ne morejo znebiti občutka, da finančno ministrstvo z izhodišči hiti le zato, da ne bi zamudilo 15. marca, roka, v katerem morajo po Evropskem sodišču za človekove pravice odgovoriti na tožbo razlaščenecv. Stanković je napovedal, da bodo na predlagani zakon poslali svoje pripombe, in že zdaj pogršel možnost izvensodne poravnave. Predlagali bodo tudi, da "bi bili mali delničarji, nepoučeni vlagatelji, bolje poplačani kot dobro poučeni" in da bi "ukinili takse za vse nepoučene vlagatelje".

Tudi v Vseslovenskem združenju malih delničarjev (VZMD) bodo predlog zakona preučili in poslali pripombe. Že takoj pa so jih zmotile visoke takse, dolgotrajni postopki in, kot so zapisali, "isti avtorji in akterji".

Morebitno škodo bo plačala Banka Slovenije. Foto: Tit KOŠIR